

Anexa 7. Viziunea clusterului Chetriș/Călinești/Hîncești (raionul Fălești), facilitată de GIZ;

cooperare
germană
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

VIZIUNEA UAT AMALGAMATE CHETRIȘ/CĂLINEȘTI/HÎNCEȘTI

Cuprins:

Informații generale.....	2
Structura instituțională și managementul resurselor umane.....	3
Servicii publice.....	4
Instituții publice.....	6
Patrimoniul public.....	8
Dezvoltarea mediului de afaceri.....	10
Finanțe publice și proiectele investiționale.....	11

Informații generale cu privire la crearea Viziunii

Obiectivele creării Viziunii UAT amalgamate Chetriș/Călinești/Hîncești

Viziunea unității administrativ-teritoriale (UAT) amalgamate are ca scop identificarea participativa a priorităților în șase domenii tematice și va servi ulterior în calitate de:

- Ghidare pentru comunicarea cu cetățenii;
- Suport informațional pentru proiectul de decizie cu privire la amalgamare;
- Suport pentru elaborarea viitoarelor documente de planificare strategică ale UAT amalgamate.

Metoda de creare a viziunii UAT amalgamate Chetriș/Călinești/Hîncești:

Crearea viziunii unității administrativ-teritoriale amalgamate Chetriș/Călinești/Hîncești s-a desfășurat în temeiul unui concept bazat pe principii de planificare, analiză și consultare participativă. Viziunea a fost dezvoltată conform Metodologiei elaborate de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) "Metodologia de crearea a Viziunii UAT amalgamate", structurată în patru etape:

În cadrul **Etapei 1** s-a realizat:

- ✓ Sesiunea de planificare cu participarea membrilor grupului de lucru, inclusiv a primarilor celor trei localități;
- ✓ Prezentarea metodologiei care a stat la baza creării viziunii UAT amalgamate;
- ✓ Distribuirea chestionarelor și colectarea informației pentru șase domenii tematice de la primăriile Chetriș/Călinești/Hîncești;
- ✓ Analiza și structurarea informației colectate;
- ✓ Sincronizarea cu alte activități de suport în cadrul procesului de amalgamare voluntară.

În cadrul **Etapei 2** au fost organizate șase ședințe ale grupului de lucru, pe următoarele domenii:

- ✓ Structura instituțională și resursele umane;
- ✓ Servicii publice;
- ✓ Instituții publice;
- ✓ Patrimoniul public;
- ✓ Dezvoltarea mediului de afaceri;
- ✓ Finanțe publice și proiecte investiționale.

În cadrul **Etapei 3** s-au realizat următoarele activități:

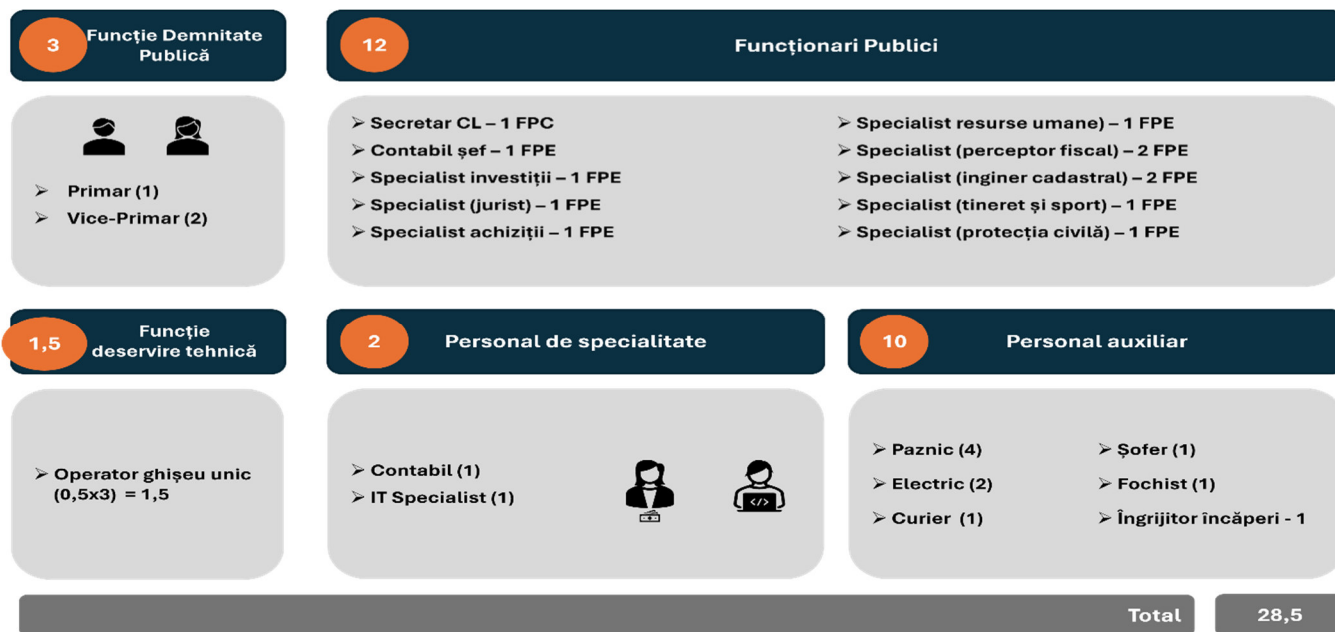
- ✓ Analiza și sistematizarea rezultatelor pe 6 domenii tematice;
- ✓ Consultarea rezultatelor cu experții și reprezentanții instituțiilor statului;
- ✓ Identificarea provocărilor și oportunităților.

În cadrul **Etapei 4** s-a realizat:

- ✓ Consolidarea viziunii în cadrul grupului de lucru.

Structura instituțională și managementul resurselor umane

Viziunea pe domeniul managementul resurselor umane va asigura calitatea și eficiența serviciilor prestate de UAT amalgamată:

Constatări:

- ✓ Majoritatea pozițiilor au fost propuse în cadrul primei sesiuni, doar unele fiind adăugate pe parcursul sesiunilor ulterioare, ca urmare a necesităților noi identificate (ex.: urmare a digitalizării și instituirii ghișeelor unice va fi nevoie de operatori la ghișeu).
- ✓ Printre funcțiile noi propuse pentru UAT amalgamată sunt considerate esențiale:
 - Specialist atragere investiții – pentru a atrage investiții în localitate (fonduri naționale și internaționale și investiții din sectorul privat) cu scopul dezvoltării locale durabile.
 - Specialist în serviciul juridic (jurist) – pentru reprezentarea legală a UAT și consultarea acestuia în diferite domenii juridice.
 - Specialist achiziții – pentru efectuarea procurărilor publice pentru UAT amalgamată. În prezent, acest rol este îndeplinit de contabil.
 - Specialist resurse umane – pentru gestionarea resurselor umane din cadrul Primăriei. În momentul de față, acest rol este îndeplinit de Secretarul consiliului sau contabil.
- ✓ Printre funcțiile noi propuse pentru UAT amalgamată, considerate mai puțin esențiale, sunt:
 - Specialist tineret și sport – pentru a dezvolta proiecte destinate tinerilor.
 - Specialist protecția civilă – pentru a gestiona activitatea ce ține de protecția civilă și situații excepționale.

Servicii publice

Prioritizarea serviciilor publice locale și îmbunătățirea acestora în UAT amalgamată.

1	2	3	4
			
Alimentare cu apă și canalizare	Salubritate	Iluminat stradal	Serviciile administrative

Serviciul de alimentare cu apă și canalizare

Situația actuală:

- Actualmente, serviciul de alimentare cu apă există în două localități (Chetriș și Călinești) fiind gestionat de Întreprinderile municipale create de Consiliile locale. Satul Hîncești nu are serviciu de alimentare cu apă și nici surse de alimentare.
- Rețea de canalizare există doar în satul Chetriș, care necesită finisată și pusă în funcțiune.

Viziune:

- ✓ Extinderea apeductului din orașul Glodeni și delegarea serviciului către operatorul regional.
- ✓ Construcția rețelelor de canalizare în satele Călinești și Hîncești, finisarea celei din satul Chetriș. Construcția stației de epurare a apelor uzate menajere.

Serviciul de salubritate

Situația actuală:

- Toate trei localități se confruntă cu lipsa unui sistem integrat de management al deșeurilor. Nu există un sistem de colectare, sortare, stocare și reciclare a deșeurilor menajere.

- În localități există gunoiști neautorizate care contribuie la degradarea spațiilor publice și la poluarea mediului înconjurător.
- Infrastructura de acces la gunoiștile existente este sub-dezvoltată.

Viziune:

- ✓ Crearea serviciului regional de gestionare a deșeurilor care va cuprinde localitățile Călinești, Chetriș, Hîncești, Pruteni.
- ✓ Forma organizatorico-juridică a unui eventual operator ar fi Întreprinderea Municipală. Se anticipează că acest serviciu va fi gestionat de IM existentă - CălinApa, care se va extinde și pe domeniul gestionării deșeurilor.

Serviciul de iluminare stradală

Situația actuală:

- În toate trei localități sistemul de iluminat stradal este uzat și necesită renovare și modernizare.
- Iluminatul stradal are acoperire parțială, nivelul de acces fiind circa 80-90%.
- Nu sunt implementate măsuri de eficientizare energetică.

Viziune:

- ✓ Soluția propusă de grupul de lucru a fost crearea operatorului unic pentru gestionarea iluminatului stradal pentru toate cele trei localități.
- ✓ Drept urmare a consultării experților în domeniu, s-au propus două soluții mai sustenabile:
 - A) Integrarea serviciului de iluminare stradală în cadrul unui alt serviciu de gospodărie comunală, cum ar fi serviciul de salubritate sau serviciul de alimentare cu apă.
 - B) Delegarea acestui serviciu unui operator regional.

Servicii administrative

Situația actuală:

- În toate cele trei localități lipsește ghișeul unic pentru prestarea serviciilor locale. În Primăria Călinești activează Centrul Unificat de Prestări Servicii (CUPS) care oferă acces la serviciile digitale prestate de „Agenția Servicii Publice” (ASP) și Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS).
- În toate cele trei localități primăriile nu dispun de registre digitalizate.

Viziune:

- ✓ Crearea ghișeului unic pentru prestarea serviciilor administrative locale în cele două localități care nu vor fi selectate în calitate de centru administrativ.

Constatări:

- ✓ Derularea proiectelor de dezvoltare a serviciilor publice și implicarea partenerilor în cadrul atelierului de lucru, au contribuit la identificarea soluțiilor pe acest domeniu.

Instituții publice

Viziunea pentru instituțiile publice, în contextul modernizării și îmbunătățirii serviciilor:

Casa de cultură

- O singură subdiviziune structurală, fără personalitate juridică, cu reprezentanțe în cele trei sate.
- Pe termen scurt - două sedii existente (Călinești, Hîncești), pe termen mediu - construcția unui centru cultural, în satul Chetriș.
- Resurse umane (existente) cumulate - 5,5 unități.
- Necesități: extinderea personalului administrativ, a personalului artistic/cultural și a personalului tehnic/suport; dotarea căminelor culturale cu mobilier, echipament audiovizual și tehnologii informaționale moderne.

Biblioteca publică

- O singură subdiviziune structurală subordonată UAT, fără personalitate juridică, cu reprezentanțe în toate cele trei sate.
- Sediile existente (sediu în toate trei localități) cu menținerea numărului de personal existent.
- Resurse umane (existente) cumulate - 3,25 unități.
- Necesități: dotarea bibliotecilor publice cu echipament și tehnologii informaționale moderne.

Muzeul public

- La momentul actual nu sunt înființate și nu activează muzee, dar există potențial, mai ales în Hîncești, unde în incinta căminului cultural sunt mai multe exponate etalate publicului.
- Viziunea pe termen lung - înființarea muzeului la Hîncești, dar și în celelalte două localități, pentru a fi integrate în eventualul traseu turistic.
- Muzeele vor fi amplasate în spațiile eliberate ca urmare a optimizării structurii UAT.

Instituții educaționale

- O singură formă organizatorico-juridică – Persoană juridică cu patru reprezentanțe (existente), cu un director și trei vice directori.
- Un număr total de 240 de copii în instituție și mai mult de șase grupe, va permite mărirea statelor de personal.
- Sediile grădinițelor vor rămâne cele existente (respectiv patru), cu posibilitatea unei potențiale comasări a celor două unități din Călinești.

Instituții sociale

La momentul actual nu sunt instituții sociale active în cadrul APL-urilor, însă, grupul de lucru propune două proiecte pentru viitor:

1. Centru multifuncțional de plasament pentru persoane în etate/dificultate, amplasat în Hîncești, care să combine două servicii:
 - Spălătorie socială: serviciu care oferă gratuit sau la preț redus acces la facilități de spălare și uscare a hainelor.
 - Cantina socială: care să ofere persoanelor social vulnerabile mese gratuite sau la preț redus.
2. Centrul multifuncțional pentru tineret, care să ofere diverse servicii și facilități pentru dezvoltarea personală, educațională și recreativă a tinerilor, amplasat în localitatea Chetriș.

Constatări:

- ✓ Instituțiile culturale (bibliotecile și casele de cultură) sunt subdezvoltate, nu au suficient personal pentru a-și îndeplini atribuțiile și nu sunt dotate cu echipament modern necesar.
- ✓ Servicii pentru tineri în domeniul sportului nu există.
- ✓ Spații pentru dezvoltarea instituțiilor publice locale sunt suficiente. Problemele țin de tendința demografică negativă și lipsa resurselor financiare pentru renovarea și dezvoltarea acestor instituții.

Necesități pentru instituțiile educaționale:

- Extinderea personalului didactic, nedidactic și auxiliar.
- Îmbunătățirea securității IET prin instalarea camerelor video de supraveghere.
- Dotarea terenurilor de joacă și reabilitarea pavilioanelor.
- Renovarea și dotarea blocului alimentar.
- Dotarea cu echipament și tehnologii informaționale.
- Organizarea transportării copiilor și a elevilor.

Patrimoniul public

Situația actuală:

Chetriș
Suprafața: 1844 ha
Gospodării: 576
Populația: 1464

Călinești
Suprafața: 4706 ha
Gospodării: 972
Populația: 2450

Hîncești
Suprafața: 3026 ha
Gospodării: 405
Populația: 790

Provocări:

Terenuri

- Toate cele trei localități sunt în proces de delimitare masivă a terenurilor.
- Nu există un registru unic al patrimoniului, inclusiv cu indicarea terenurilor proprietate publică.
- Din cauza lipsei delimitării nu este clar statutul legal al unor terenuri date în arendă
- Procedură dificilă de delimitare selectivă a terenurilor, în cazul necesității coordonării acesteia cu organele APC
- Nevalorificarea peisajului natural și a infrastructurii favorabile turismului

Construcții

- Există construcții nevalorificate în toate cele trei localități
- Infrastructura existentă necesită investiții
- Lipsa personalului responsabil de administrarea patrimoniului
- Lipsa registrelor de evidență a patrimoniului în satele Chetriș și Hîncești

Constatări:

- ✓ Pentru a valorifica proprietatea publică este necesară inventarierea și înregistrarea tuturor bunurilor în registrul patrimoniului public, inclusiv dezvoltarea planului de gestionare a patrimoniului public (aici vor fi incluse toate proprietățile indicate în cadrul grupului de lucru).

Viziunea propusă sub aspectul proiectelor comune de valorificare a patrimoniului public, se axează pe trei domenii de intervenție:

Turism - dezvoltarea unui traseu turistic care să includă mai multe puncte de interes culturale și monumente ale naturii din localități și din preajma acestora, precum:

- ✓ Beciurile vechi
- ✓ Peșterile arheologice
- ✓ Casa țăranului și agro-pensiunea
- ✓ Rezervația naturală “Pădurea Domnească”

Zone de agrement - Amenajarea unei zone de agrement pe malul Prutului

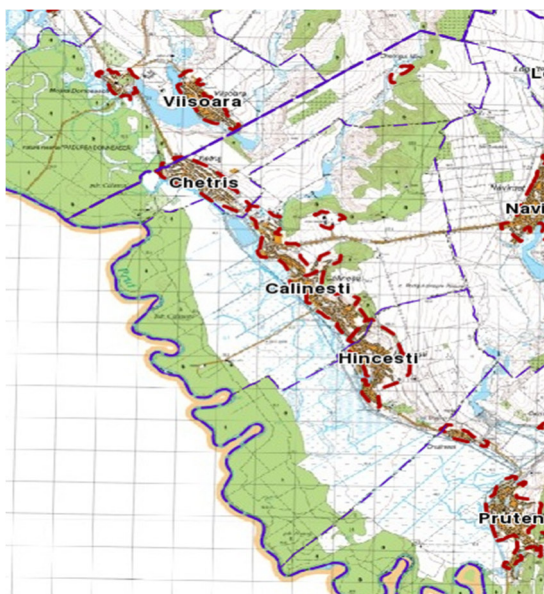
- ✓ Spații de relaxare și picnic/camping
- ✓ Activități acvatice și zone sportive
- ✓ Piste și trasee pentru drumeție

Dezvoltarea unui centru multifuncțional sportiv

- ✓ Sală de sport polivalentă
- ✓ Terenuri sportive în aer liber
- ✓ Zonă de joacă pentru copii

Viziunea pentru UAT amalgamată presupune valorificarea patrimoniului public din toate trei localități, precum și dezvoltarea proiectelor comune pentru dezvoltarea localităților.

Chetriș:

- Depozitul de cereale
- Izvoarele
- Rețeaua nefinisată de canalizare a apelor uzate

Călinești:

- Pichetul de grăniceri de la hotar
- Moara de grâu și oloinița
- Beciurile vechi
- Depozitele de cereale vechi, brigada de tractoare, ferma, garajul

Hîncești

- Clădirea fostului gimnaziu public
- Baia publică din localitate
- Izvorul Velnița

Dezvoltarea mediului de afaceri

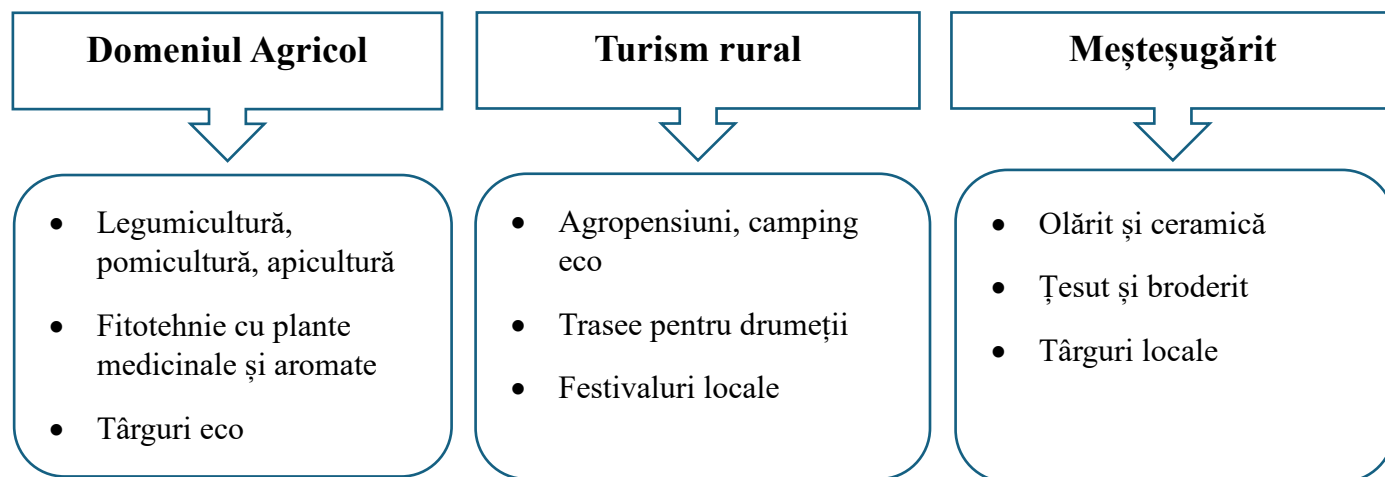
Situația actuală:

- Satele Chetriș, Călinești și Hîncești din raionul Fălești au un profil economic preponderent agricol, caracteristic majorității comunităților rurale din această regiune a Moldovei. Agricultură și prelucrarea produselor agricole domină economia locală, deoarece terenurile sunt folosite pentru cultivarea cerealelor, porumbului, floarea-soarelui și a altor culturi de bază.
- Pentru sporirea mediului de afaceri vor fi identificate domeniile cele mai oportune de dezvoltare, reieșind din specificul localității, domeniile existente de activitate, amplasarea geografică și îndeletnicirile locale. Totodată autoritatea publică locală, trebuie să implice resurse umane pentru a sprijini întreprinderile mici.

Analiza SWOT a situației curente:

S PUNCTE TARI	W PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">• Asezare geografică a localităților• Terenuri agricole cu potențial de dezvoltare• Infrastructură neutilizată care poate fi valorificată în proiecte investiționale precum clădirea grădiniței nr.1, pichetul de grăniceri• Plante medicinale și alte resurse naturale• Prezența meșteșugarilor locali specializați pe cioplitul în lemn, croșetat și lucrul cu lozia	<ul style="list-style-type: none">• Lipsa aprovizionării cu apă și a unui sistem de irigare pentru agricultură• Infrastructura drumurilor publice subdezvoltată și lipsa serviciului de salubritate• Impedimente la valorificarea terenurilor publice din motiv că nu sunt delimitate• Număr mic de agenți economici și puterea slabă de cumpărare a populației
O OPORTUNITĂȚI	T AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none">• Dezvoltarea turistică a localității• Dezvoltarea sistemului de irigare pentru agricultură• Atragerea investițiilor și a fondurilor externe din UE• Dezvoltarea meșteșugăritului local• Implementarea proiectului de management a deșeurilor prin suportul programului Ma Implic• Valorificarea terenurilor și a clădirilor publice	<ul style="list-style-type: none">• Migrația populației în străinătate și spre centrele urbane• Birocrația excesivă pentru dezvoltarea afacerilor• Probabilitatea calamităților naturale, în particular secete și inundații• Deteriorarea pământurilor prin irigare irațională

În rezultatul analizei SWOT, au fost identificate următoarele domenii prioritare care vor fi incluse în **Viziunea** pentru dezvoltarea mediului de afaceri:

Constatări:

- ✓ Necesitatea identificării unui funcționar din cadrul APL pentru ghidarea/informarea potențialilor investitori/idei de afaceri.

Finanțele publice și proiectele de investiții

Viziunea pentru domeniul finanțe publice și proiecte de investiții se referă la două aspecte:

1. Stabilirea priorităților pentru investiții
2. Modalități de optimizare a cheltuielilor și creștere a veniturilor.

Pentru **creșterea veniturilor** în UAT amalgamată au fost analizate patru direcții cheie de intervenție.

Digitalizarea – Una din priorități este digitalizarea registrelor locale și utilizarea softurilor moderne pentru gestionarea fluxului de documente în Primărie. De asemenea, există necesitatea dezvoltării competențelor digitale pentru angajații primăriei în scopul eficientizării activității.

Eficiența energetică – pentru creșterea eficienței energetice este nevoie de termoizolarea clădirilor instituțiilor publice din localitate și renovarea ușilor și a ferestrelor. Unul din proiecte ar urmări utilizarea surselor de energie regenerabilă în localitate și eficientizarea iluminatului stradal.

Cooperarea intercomunitară – pentru îmbunătățirea cooperării intercomunitare este necesară dezvoltarea serviciilor publice comune precum salubritate, apă și canalizare, spații verzi și gazificare a localităților.

Preluarea bunelor practici – schimbul de experiență cu țările din UE. Promovarea voluntariatului și atragerea tinerilor specialiști în localitate.

Constatări cu privire la creșterea veniturilor în UAT amalgamată:

Revizuirea taxelor locale și dezvoltarea serviciilor publice – este necesar de revizuit taxele locale și nomenclatorul serviciilor publice. Acest lucru ar permite creșterea veniturilor UAT amalgamate.

Dezvoltarea și cooperarea cu sectorul privat – susținerea agenților economici și atragerea de noi investiții. De asemenea, rentabilizarea sectorului agricol și dezvoltarea turismului local, reprezintă alte direcții prioritare, care ar putea genera noi locuri de muncă și ar crește veniturile din taxe locale.

Dezvoltarea politicilor economice – este necesară actualizarea strategiilor și planurilor de dezvoltare economică în regiune, prin crearea profilului economic și elaborarea planului de gestiune economică. Este nevoie de o inventariere completă a patrimoniului public, angajarea unui specialist în atragerea investițiilor și interacțiunea cu ONG-urile din domeniu.

Cinci domenii prioritare de investiții pentru UAT amalgamată:

Aprovizionarea cu apă

Dezvoltarea infrastructurii de canalizare

Construcția și reabilitarea drumurilor și a trotuarelor publice

Modernizarea și eficientizarea iluminatului public stradal

Dezvoltarea sistemului de management al deșeurilor